

SLOVENSKI NAROD.

Posamezna številka velja 1'20 K
Poštšina plačana v gotovini.

»Meduzi«.

Nikdo ne bi slutil, da se bo v tem razpoloženju našel človek, ki bo pozikal atentat. A vendar se je zgodilo! K sreči ni zahteval velikih žrtv in ni motil svečanosti. Bil je vsekakor dobro pripravljen in resno mišljen, samo valed srečnih slučajev se ni posre-

Politične vesti.

== Odgovorene zakonodajne skupščine. Beograd, 2. julija. Seje se bodo odložile takoj po pretvoritvi konstituantne v zakonodajno skupščino, vendar pa se v zemljoradniških krogih zelo želi, da bi se delo nadaljevalo; zemljoradniki zahtevajo, da se takoj reši vprašanje poslancev, dalje da se rešijo vse interpellacije in proračun.

== O ustavi Jugoslavije piše tržaška »Edinost«. »Ustava, ki jo je sklenila ustavodajna skupščina 28. junija, je ena najvažnejših ako ne najvažnejših listina jugoslovenske zgodovine. Zedinjenje vseh treh jugoslovenskih plemen je zadobilo svojo končno pravno podlago. Nič ne more trditi, da so bili boji, ki so se vršili v Jugoslaviji okoli vprašanja ustave, malenkostni. Zavedati se moramo, da je šlo za stvar največje in najbolj odločilne važnosti, da je šlo za vso gospodarsko in politično prihodnost Jugoslavije, kajti z ustavo je podan okvir, v katerem se bodo gibal vsi zakoni države, začrtana je pot vse bodoče uprave, določena smer razvoju industrije in poljedelstva, začrtani pravci šolstva in vsemu prosvetnemu življenju. Zato je razumljivo in naravno, da so bili boji za ustavo hudi, trdovratni in dolgotrajni. Brez dvoma je bila ustava sprejeta z ogromno večino, kajti zanjo je glasovalo 223 poslancev proti pa le 35. Pomisliti je treba, da šteje skupščina 419 poslancev in da je bilo tako odstotni 161 zastopnikov, ki jih je treba pristiati opoziciji. Mi se ne maramo in ne smemo utikati v politične spore naših bratov onkraj meje. Tudi jim ne dajemo nasvetov. To ni naša naloga. Omenili bi le, da bo praktično življenje samo in da bo zgodovina pokazala, kakšna organizacija Jugoslavije odgovarja potrebam jugoslovenskega ljudstva. Življenje je edino merilo in ravnilo zakonov, edini sodnik koristnosti ali škodljivosti posameznih ustav. Ako je današnja ustava dobra, bo pospeševala napredek Jugoslavije in se bo ohranila, ako ni dobra, jo bo življenje samo odklonilo in obsojilo.

== Radi poskušnega atentata na regenta. Beograd, 2. julija. (ZNU) Ker je skupščina sklenila, da se vsi trije obtoženi komunistični poslanci izročijo sodišču in ko sta se komunistična poslanca Filipovič in Čopić po seji skupščine dne 2. t. m. napotila proti hotelu »London« in dalje preko Terazij proti Skopljski ulici ter dospela na ogel Terazij in Skopljske ulice, so ju politički organi aretirali. Spravili so ju v avtomobil in odpeljali v sodišče. Tretji obtoženec posl. Kovačević je iz skupščine odšel proti hotelu »Slavija«. V bližini hotela so ga agenti policije aretirali. Vsi trije obtoženci bodo zaslišani tekom današnjega dne. — Iz Zagreba je bil telefonično pozvan v Beograd nadsvetnik dr. Aleksander, da pojasni nekatere momente v preiskavi, ki se vodi proti atentatorju na regenta. V Beogradu in Novem Sadu so se izvršile nadaljevalne aretacije v zvezi z atentatom. Aretirani sta bili dve osebi, o katerih je doganjeno, da sta bili soudeleženi v komunistični akciji. Verjetno je, da bo prišlo še do nadaljnjih aretacij. Predsednik francoske republike o. Millerand, italijanski kralj Vittorio Emanuele, predsednik švicarske republike in predsednik avstrijske republike so čestitali Ni. Vis. prestolonasledniku regentu Aleksandru povodom neuspelega atentata. Ministrsko predsedništvo je povodom neuspelega atentata na Ni. Vis. prestolonaslednika dobilo skoro od vseh zaveznih ministrskih predsedstev in drugih odličnih osebnosti naših zaveznikov priske čestitke, med katerimi je treba posebno omeniti čestitke italijanskih ministrov Giolittija in Sforze in češkoslovaškega ministra dr. Beneša. Češkoslovaški poslanik Kalina je posetil min. predsednika Pašiča in mu izrazil svojo radost, da je prestolonaslednik ostal nepoškodovan.

== Po Ščekovem govoru v rimskem parlamentu je pisala rimska »Epoca«. »Ali ni Šček zastopnik kake druge slovenske struje? Poslanec Šček si drugače predstavlja razmerje med Italijani in Slovenci. Ali dela to v dobri veri? Upamo. Znal je predložiti svoje pritožbe tako rahločutno in povil jih je tako skrbno v bombaz zaželenega bratstva med obema narodoma da je dosegel celo pri fašistih odobravanje. Nastane pa lahko dvom, da je poslanec Šček začel samo razvijati novi program poslanca Wilfana, t. j. da je začel naličevati v majhnih dozah množino protitalijanskega likerja, ki ga je Wilfan hotel izliti vsega v svojem prvem govoru. Gotovo je, da moramo za sedaj gledati le z nezaupanjem na slovenske, kakor tudi na nemške poslance, ki se vedejo kot jagnjeta... Torej nezaupanje, pa naj bo jugoslovenski govor še tako sladak in nasičen bratoljubja, slovečnosti, miru in spravi! Drugače najbrže tudi ne bo nikdar. Ali res kdo misli, da se bo čez noč izpremenil značaj italijanskega ljudstva?

== Mešana skupina v rimskem parlamentu proti jugoslovenskim poslancom. Poslanci tistih strank, ki štejejo v zbornici manj kot 10 zastopnikov, pridejo v takozvano mešano skupino. Tako se prišli Jugoslovenci avtomatično v to skupino, ki šteje 25 udov ter so v njej ravnanost Slovencev in 4 Nemci.

čil, predvsem da je prva bomba zadela ob telegraf, a za druge ni bilo več časa. Ljudstvo prvi trenutek ni niti opazilo. Množica je ostala na galerijah, poslanci so se vrnili in slavnostno prisegli. Življenje je šlo dalje, kakor da bi se ne bilo zgodilo ničesar.

4 Sardinci - avtonomisti, 8 republikancev in posamezni kakor neodvisni socialisti Canepa in bivši minister Nitti. Ta skupina izvoli izmed sebe nekaj članov v stalne parlamentarne komisije, ki so za notranje, zunanje zadeve, pravosodstvo, šolstvo, narodno gospodarstvo, vojsko in mornarico, javna dela, promet in finance. Vsaka skupina je imela poslata v vsako komisijo po enega člana. Parlamentarna navada in prava kolegialnost bi bila zahtevala, da se poslanci med seboj pogovore glede porazdelitve članstva v vse komisije. Ali kaj se je zgodilo? Republikanci so se dogovorili s Sardinici in pa z drugimi, tako da so preglašovali Slovence in Nemce. Republikanci in zaveznički so tako pokazali, da ne privoščijo zastopnikom 600.000 Jugoslovenov niti enega zastopnika v komisijah. Republikanci imajo drugače polna usta pravičnosti za vse in ponašajo se ob vseh mogočih prilikah s to pravičnostjo, sedaj po, ko je bilo treba to pravičnost dejanski izkazati, so jo vrgli ob tla in pohodili... Vse laskanje Italijanom je brezuspešno. Napram takim ljudem treba le skrajno odločnega in nevtrastnega nastopa.

== Bonomi - min. predsednik. Kralj je poveril Bonomiju sestavo novega kabineta. Bonomi si je pridržal odločitev. Giolitti mu je obljubil svojo podporo. V parlamentarnih krogih, kakor tudi med časnikarji menijo, da bo imelo prizadevanje Bonomija uspeh navzlic velikim težkostim. Bonomi se je poročevalcem »Tribune« zaupljivo izrazil. Ministrstvo za zunanje posle namerava ponuditi poslancu zborničnega odseka za zunanje posle Navi.

== Poljsko - romunska pogodba. Državni zbor je odobril dne 3. marca v Bukarešti podpisano poljsko-romunsko pogodbo. Pogodba obvezuje obe državi, da se medsebojno podpirata, ako bi bila katera od njih brez povoda napadena na vzhodni meji. V slučaju napada na si obe državi nudijo pomoč z orožjem. Obe državi se obvezujeta, da se sporazumeta v vprašanju zunanje politike, v kolikor se zadeva to vprašanje odnošajo napram vzhodnim sosedom. Ako se vname obrambna vojna, ne sme nobena država samostojno skleniti miru ali premirja. Pogodba velja za pet let.

== Kriza vlade v Italiji. Ker je pri glasovanju o Sforzinem ekspezoju prešla vlada le neznatno večino, je Giolitti odstopil. Pomen njegovega odstopa leži v tem, ker krije z njim Giolitti politiko Sforze, to je, da je za sporazum z Jugoslavijo, ki je odvisev od izvedbe rapalske pogodbe. Z drugimi besedami, odstopiti se ima nam luka Baroš z Delto, Reka ima postati svobodno mesto in v Dalmaciji se končno tretja zona izprazni. Torej same točke, ki zadevajo fašiste in druge ultranacionaliste, ki so zato nastopili v glavnem proti Sforzi, pa tudi proti Giolittiju. Sicer uživa Giolitti pri vseh nacionalistih brez razlike simpatije in so mu vsi meščani iz srca hvaležni, da je uničil sanje o komunistični Italiji, izboljšal laško valuto, zmanjšal državni primanjkljaj in bi ga zato hoteli še v naprej imeti za ministrskega predsednika, če bi se odrekel vodstvu v zunanji politiki. Toda Giolitti ni mož, da bi bil samo tudi za težaven voz laške notranje politike in za to stavlja kot predpogoj za zopeten sprejem vlade, da bo vodil tudi v nadalje zunanjo politiko. Za nas končno ni brezpomembno, kdo vodi zunanjo politiko Italije, in zato ima tudi sedanja kriza vlade pomen za nas. Fašisti, ki so povzročili krizo, danes že to obžalujejo, kakor je razvidno iz nastopa njihovega voditelja Mussolinija. Za fašiste je namreč postala jasna nevarnost, da pridejo v vlado socialisti ali pa popolari, kar bi gotovo ne bilo njim v korist.

== Agrarna reforma in hajduštvo. Beogradski »Balkan« je prinesel poročilo o strašnih razmerah v Južni Srbiji, kjer je zaradi agrarne reforme nastala strašna anarhija. Mohamedanski hajduki so od osvobodjenja l. 1918. do sedaj pobili nad 400 državnih organov ter par tisoč Srbov. Južna Srbija se je izpremenila v Golgota srbskega naroda. Age so izgubili dohodke svojih posestev, ker bivši najemniki jim ne plačujejo za zemljo ničesar več. Najemniki so postali posestniki, age pa berančiči, ker nočejo delati ter so bili vajeni živeti le od najemščin. Bivši najemniki jim nočejo dajati več živeža, zato se age izpreminjajo v razbojnike, hajduke, ki požigajo in more. Hajdukov je vedno več in oblasti jih preganjajo. »Balkan« trdi, da je to rezultat politike, ki je izvedla agrarno reformo. To seveda ni res. Agrarna reforma je vzel agam le del prevelikih posestev, ki jih age niso nikdar obdelovali in ki so jih age nekakj siloma vzeli srbski raji. Za zemljo, ki se je dala srbskim kmetom, so dobili age odškodnino; ostalo pa je agam še dovolj sveta. Toda ker znajo age le junakovati, črno kavo piti, pušiti, lenariti in politikovati, a nočejo delati, so zašli kot nepoboljšljivi lenhi v bedo. Zdjaj so rajši hajduki, nego da bi obdelovali zemljo in si kruh služili. Toda srbsko orožništvo in vojaštvo iztrebi roparje, čeprav imajo še tako slavna imena.

Ustavotvorna skupščina — zakonodajna.

— d Beograd, 2. julija. (ZNU) Današnji seji ustavotvorne skupščine so prisostvovali tudi člani Jugoslovenskega kluba. Sejo je otvoril ob 10.30 predsednik dr. Ivan Ribar. Prečitane prošnje in pritožbe so se odkazale posamnim odsekom. Za tem je min. predsednik Nikola Pašič prečital ukaz, s katerim se ustavotvorna skupščina, ki je dovršila svoje delo, pretvarja v zakonodajno skupščino. Tainik Risto Odavić je zatem predlagal, naj skupščina potom svoje resolucije na podlagi čl. 75 ustave in čl. 1. volilnega zakona sklene:

1. Dosedanje predsedništvo ustavotvorne skupščine naj ostane tudi nadalje predsedništvo zakonodajne skupščine, dokler se zanje ne izdela nov poslovnik. 2. Do tedaj, da se izdela novi poslovnik, naj ostane v veljavi dosedajni poslovnik ustavotvorne skupščine. 3. Zakonodajna skupščina naj takoj izvoli finančni in proračunski odsek 24 članov ter poslovniški odsek 20 članov. — Ta sklep je bil sprejet soglasno.

Nato je predsednik dr. Ribar poročal, da je medtem ustavotvorna skupščina končala svoje delo in da se sedaj pretvarja v zakonodajno skupščino. — Zatem je 14 članov Jugoslovenskega kluba položilo prisego na ustavo.

Posl. dr. Bogumil Vošnjak (SKS) izjavlja, da je vidovdanska ustava taka, da nimamo razloga, da bi se radi ne pred komurkoli sramovali, temveč da moramo biti ponosni nanjo. Vpraša predsednika, ali hoče odrediti, da se ustava prevede na angleški in francoski jezik, kakor tudi na jezike naših sosedov in bratskega češkoslovaškega naroda. — Predsednik dr. Ribar je odgovoril, da bo vse to uredil z dovoljenjem skupščine.

Nato se je prešlo na dnevni red: 1. Volitev odseka za poslovnik, 2. volitev odseka za proračun. Izid volitev v poslovniški odsek je bil nastopni: Radikalci 76 glasov (6 mandatov), demokratski 55 glasov (4 mandata), komunisti 36 glasov (3 mandata), zemljoradniki 20 glasov (2 mandata), jugoslovenska muslimanska organizacija 19 glasov (2 mandata), Jugoslovenski klub 14 glasov (1 mandat), socialni demokratski 16 glasov (1 mandat), SKS 14 glasov (1 mandat), 4 glasovnice prazne. Oddanih je bilo 252 glasov.

Pri volitvi v finančni odsek je bilo oddanih 255 glasov ter je bilo izvoljenih 7 radikalcev, 5 demokratov, 4 komunisti, dva muslimana, dva zemljoradnika, en član SKS, dva člana Jugoslovenskega kluba in en socialist.

Ker je bil s tem izčrpan dnevni red, se je seja ob 13. zaključila ter napovedala prihodnja za popoldne ob 17.

Odkritje Boršnikovega in Verovškovega spomenika.

Udruženje gledaliških igralcev S. H. S. je pričelo svoj letošnji kongres v Ljubljani z lepo slavnostjo. Včeraj v nedeljo ob 11. dopoldne je Udruženje priredilo odkritje spomenikov našima najboljšima in prvima igralcema Boršniku in Verovšku. Pred opernim gledališčem so se zbrali zastopniki vseh ljubljanskih kulturnih organizacij. Pred vhom so bili zbrani pevci »Pevske zvezce«. Fanfare so naznanile pričetek slavnosti, kateri so tudi prisostvovali predsednik deželne vlade dr. Baltić, delegat fin. min. dr. Šavnik, gen. konzul CSR dr. Beneš, poverjeniki Demšar, dr. Ravnihar in A. Ribnikar, kakor tudi zastopniki pisateljev in učitelstva višjega šolskega sveta in za občino g. dr. M. Zarnik. Predsednik ljubljanske sekcije, g. Danilo Cerar je imel kratek nagovor, v katerem se je toplo spominjal svojih obeh tovarišev.

Castito občinstvo Slovenski igralci slavimo danes redko slavo. Prvič nam je v življenju čast proslaviti s skromnim spomenikom dva svoja nepozabna in veleslužna pokojna tovariša Antona Verovška in Ignacija Boršnika stvaritelja naše pristne dramske umetnosti. Govoriti podrobneje o enem ali drugem, bi bilo odveč, ker živita oba nam vsem v živem in priskrbenem spominu. Ni Jugoslovna, ki bi njunega odličnega umetniškega delovanja ne poznal. Obadva nam kažejo pot, po kateri treba hoditi jugoslovenski igralski mladini, če hočemo kdaj imeti resnično narodno umetnost. Oba sta se povzpela brez tuje pomoči iz preprostih narodnih slojev do največjih igralcev našega odra. Hodila sta pot iskrenih umetnikov, ki jim ni bilo za vnanje življenje temveč posvečala sta ga le visokim umetniškim ciljem — te cilje sta naša umrla tovariša v krasni meri dosegla. Zal le, da sta nas morala tako zgodaj za vselej ostaviti. Danes torej, častito občinstvo, smo se sešli, da odkrijemo slavna pokojnika skromna spomenika. Ne brez ovir, ne brez nad smo nadaljevali zasnovano delo in posrečilo se je novemu odboru iznesti idejo, katero je prejšnji odbor Udruženja zasnoval. Z revnimi, pa tembolj iskrenimi sredstvi ste Vi, mili bratje in sestre, omogo-

čili izvesti pododboru Udruž. to častno nalogo. Čast mi je, kot predsedniku tega pododбора, se zahvaliti za častno udeležbo pri odkritju. Prosim pa ob enem zastopnike vseh kulturnih pagonov, da se strnejo z nami in nas podpirajo v našem stremljenju, da postane naš odra pravo kulturno ognjišče. Vesel sem tudi, da ne bom nosil svojih želja in svojih idealov v grob; uresničijo se, dočakal sem jih. Upravo našega gledališča pa prosim, da prevzame spomenika v varstvo — končujoč kličem obema slavljencema: »Večen jima bodi spomin! Večna slava!«

V imenu gledališke uprave je spomenika sprejel v varstvo intendant g. prof. Juvančič, ki je s kratkim govorom označil kulturni pomen slavnosti.

»Gospoda! Tesno in vendar toplo mi je pri srcu, ko vpiro tako odličnih in ljubih gostov iz vseh krajev širne domovine v imenu uprave Narodnega gledališča sprejemem v varstvo spomenika kipa mojstra Boršnika in prijatelja Verovška. — »Poznejši svet ne plete vencev glumcem!« je dejal pesnik. Boršnik in Verovšek nista bila samo glumca. Hodila sta trnjevo pot, orala sta ledino in pripravljala tla, kjer pod milejšimi zvezdami, v svitu zlato svobode danes sejemo in zajmemo mi. Zato smo jima že davno postavili spomenika v svojih srih, spomenika hvalečnosti in občudovanja. Kamna, ki stojita pred nami, bodita le zunanji znak ljubezni in zvestobe preko groba. — Pododboru Udruženja igralcev pa iskreno čestitam, da je kljub velikim težkostim izvršil svoje idealno delo. Idealov smo potrebni danes bolj kot kdaj. Zato smatram srečno izvršitev Vaše namere, gospodje, za dobro znamenje, ki me navdaja z najboljšimi upi in s trdno vero v bodočnost naše umetnosti in naše domovine.

Po govorih so pevc »Zvezce« zapeli veličastno Jenkovo »Molitev«. Na to so se obema našima prvakoma gledališke umetnosti poklonila razna društva z zastavami, prva zastava »Jugoslov. Školskega Saveza«. Soht sta postavljena v vestibulu opernega gledališča, na desno Verovškova, na levo Boršnikova. — Prisotni so bili tudi delegati hrvatskih in srbskih igralcev.

čili izvesti pododboru Udruž. to častno nalogo. Čast mi je, kot predsedniku tega pododбора, se zahvaliti za častno udeležbo pri odkritju. Prosim pa ob enem zastopnike vseh kulturnih pagonov, da se strnejo z nami in nas podpirajo v našem stremljenju, da postane naš odra pravo kulturno ognjišče. Vesel sem tudi, da ne bom nosil svojih želja in svojih idealov v grob; uresničijo se, dočakal sem jih. Upravo našega gledališča pa prosim, da prevzame spomenika v varstvo — končujoč kličem obema slavljencema: »Večen jima bodi spomin! Večna slava!«

V imenu gledališke uprave je spomenika sprejel v varstvo intendant g. prof. Juvančič, ki je s kratkim govorom označil kulturni pomen slavnosti.

»Gospoda! Tesno in vendar toplo mi je pri srcu, ko vpiro tako odličnih in ljubih gostov iz vseh krajev širne domovine v imenu uprave Narodnega gledališča sprejemem v varstvo spomenika kipa mojstra Boršnika in prijatelja Verovška. — »Poznejši svet ne plete vencev glumcem!« je dejal pesnik. Boršnik in Verovšek nista bila samo glumca. Hodila sta trnjevo pot, orala sta ledino in pripravljala tla, kjer pod milejšimi zvezdami, v svitu zlato svobode danes sejemo in zajmemo mi. Zato smo jima že davno postavili spomenika v svojih srih, spomenika hvalečnosti in občudovanja. Kamna, ki stojita pred nami, bodita le zunanji znak ljubezni in zvestobe preko groba. — Pododboru Udruženja igralcev pa iskreno čestitam, da je kljub velikim težkostim izvršil svoje idealno delo. Idealov smo potrebni danes bolj kot kdaj. Zato smatram srečno izvršitev Vaše namere, gospodje, za dobro znamenje, ki me navdaja z najboljšimi upi in s trdno vero v bodočnost naše umetnosti in naše domovine.

Po govorih so pevc »Zvezce« zapeli veličastno Jenkovo »Molitev«. Na to so se obema našima prvakoma gledališke umetnosti poklonila razna društva z zastavami, prva zastava »Jugoslov. Školskega Saveza«. Soht sta postavljena v vestibulu opernega gledališča, na desno Verovškova, na levo Boršnikova. — Prisotni so bili tudi delegati hrvatskih in srbskih igralcev.

bela Ljubljana, je zapihal stroj in nas srečno pripeljal na Rakek, do prve postaje križevnega pota. Carinarna ni imela posebnega dela z nami, ker nismo imeli ne tobaka, ne živine, ne živil. Neka stranka je morala dati carinarni večjo količino špeha, ker ni imela od živinozdravnika potrdila, da je blago zdravo. Zapeli smo še enkrat »Lepa naša domovino« in se poslovili od Jugoslavije. V Postojni nas je pričakovala številna deputacija zgovornih carinarjev in karabinerjev. Neki ženi so odvezli vse pohištvo, ker je izgledalo kot novo in ni imela 1200 lir, da bi plačala visoko carino. Tudi meni so se tresle hlače, ker sem imel precej zabojev, pa sem se ojuščil, pomazal večja strojna kolesa in šlo je vse srečno. Iz Postojne do Prestranka (Prestaneco) je šel vlak s tako naglico, da je čudno, da se ni zgodila kaka nesreča. Zato smo pa v Prestranku čakali 12 ur. Bila je pa naša krivda, ker smo pozabili pomazati kolesa. Modrejši smo bili na drugih postajah. Drugi dan popoldne smo bili že na Opčinah, torej skoraj že doma. Kako sem se začudil, ko sem našel svoje stanovanje takšno, kakršno sem bil pustil t. j. brez oken in brez vrat. Ponoči je nastal vihar. V potokih je drla voda v prostore, kjer sem spal. V sobi vode do kolen, pohištvo je dobesedno plavalo. Kaj takega še nisem doživel. Sedaj je živahno pri nas, mnogo novih hiš je v delu. Po vseh še vise ostanki izza zadnjih volitev, kosi lepakov z napismi »Črna zemlja naj pogrezne tega, kdor odpade.« Naši otroci so pridni in povsodi bi radi peli lepo pesem o domovini. Mlajši se ob takih prilikah na tem ali onem prostoru sme hlajo, starejši pa se ne morejo zdržati solz. Naše geslo je: »Pokorni italijanski državljani, do smrti zvesti Jugoslovenci!«

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 4. julija 1921.

— Kazenskopравни odsek stalnega zakonodajnega sveta ministrstva pravde je prišel s svojimi zborovanji v nedeljo, 3. t. m. ob 9. dopoldne v gremijalni dvorani juštične palače v Ljubljani. Začasno mu predseduje predsednik kasacijskega sodišča beogradskega g. Mihajlo Jovanović, dokler ne pride minister pravde g. Marko Gjurčič sam predsedovati, ki je vsled znanih dogodkov o priliki regentove prisage na ustavo še nujno zadržan v Beogradu. Poverjenik za pravosodje g. dr. Vladimir Ravnihar je pred pričetkom seje vse došle članke kazenskopravnega odseka v lepem govoru pozdravil v imenu juštične uprave Slovenije in želel njihovemu zborovanju v središču Slovenije, ki ima priznano najmojdenrejši obrat v kazenskopravnem postopanju v naši kraljevini, najboljše vspeha. Zahvalil se mu je s toplimi besedami g. Mihajlo Jovanović, povdarjajoč, da naj tudi izmenjava zborovalnih dokumentirana enakopravnost vseh delov troimenskega naroda. Po tem pozdravu in odzdravu pričela so se takoj stvarna posvetovanja o podrobno izdelanem načrtu edinstvenega kazenskoga pravnega reda za našo kraljevino. Izdelala sta ga gg. dr. Boža Marković, univerzitetni profesor beograjski, in dr. Ogorelica, vrhovni inspektor uprave kaznilnic v ministrstvu pravde. Zborovanje kazenskoga odseka utegne trajati do 14 dni. Odličnim gg. gostom Srbom in Hrvatim izrekamo dobrodošlico in želimo prijetno bivanje v naši beli Ljubljani.

— Vprašanje ljubljanskega župana. Razni listi poročajo iz Beograda, da je vlada definitivno sklenila, da ne bo predložila izvolitve g. Antona Peska za župana ljubljanskega mesta v najvišje potrjenje in da bo v najkrajšem času že imenovan na ljubljanskem magistratu kraljeviski komisar, ki bo opravljal posle mestnega župana. Za kraljevskega komisarja bo baie imenovan magistratni ravnatelj dr. Milutin Zarnik. Zdi se, da te vesti odgovarjajo resnici. Naš list je od vsega začetka zastopal stališče, da ni pravega vzroka, da bi se izvolitev g. Peska za ljubljanskega župana ne predložila najvišjemu mestu v potrjenje, to svoje mnenje zastopamo tudi še danes. Tudi vlada je prvotno imela, kakor smo informirani, namen, izposlovati najvišje potrjenje g. Peska za župana. Šele dogodki zadnji dni so vplivali na vlado, da je v tem oziru spremenila svoje mišljenje. Kakor čujemo, stoji vlada na stališču, da ni v državnem interesu, da bi bili na odgovornosti polnih mestih osebe, ki jih je na to mesto spravilo zaupanje državi sovražnih elementov, pred vsem komunistov.

Neodrešena domovina.

— Reški župan je izdal proglas na vse Rečane, da naj odlože vsako orožje in se vzdre vsakih demonstracij, da pride vendar še enkrat mesto do tako zaželenega reda in mira. Proglasu so se pridružile vse reške stranke brez izjeme in je torej pričakovati, da se vendar tudi na Reki oglasi — mir.

— Iz Ljubljane domov. Iz nekega pisma: Dne 24. maja na dan narodnega praznika točno ob 6.45 jutraj ob tretjem strelu, ki je počil na gradu nam beguncem v čast in slovo, oznanjujoč, da je konec gostoljubnosti, ki nam jo je nudila

— V evangelijski cerkvi se je vršila včeraj ob 10. povodom sprejema državne ustave in srečne rešitve regenta prestolonaslednika Aleksandra iz smrtne nevarnosti slovesna služba božja, ki je bila številno obiskana. Navzoči so bili zastopniki civilnih in vojaških oblasti. Svečanost se je vršila preprosto, a je napravila globok vtisk na vse navzoče.

— Sprejetje ustave in regentova prisega na ustavo se je oficijelno proslavila v Mariboru dne 2. t. m. s slovesno mašo, ki jo je daroval stolni prošt Matek z zahvalno molitvijo. Službe božje so se udeležili vsi načelniki civilnih oblasti in vojaštva, kakor tudi številno občinstvo.

— Proslava rojstnega dne kralja Petra na Bledu. Poročajo nam: Veličastno proslavitev rojstnega dne kralja Petra na predvečer t. j. 11. t. m. priredi naše letovišče Bled. Poleg igranja zdrav, godbe, krasnega bengaličnega ognja, se vprizori še na jezeru beneška noč, tako, da bo ta proslavitev ena najslajnejših, kar jih je dosedaj bilo na Bledu.

— Zaradi izgraditve delavnice za popraviljanje vagonov v Ljubljani se je vršilo v soboto pri deželni vladi posvetovanje, katerega mu so prisostvovali interese in pa zastopniki gospodarskih organizacij. Zbor je sklenil pozvati v posebni resoluciji pristojna centralna mesta, da čim prej poskrbe za krepite in za aktiviranje popraviljalnice. Naprava je prevažna. Neodbitno potrebno je, da se redno in racionalno popravljajo pokvarjeni vagoni. Razpoloženo število vagonov je itak premajhno za potrebe naše trgovine kakor hitro ima le nekoliko živanejšo konjunkturo. Pri tem zborovanju se je dalje razpravljalo vprašanje o dodeljevanju vagonov za lesni promet, ter vprašanje uvoza ne carine na les. Proti vsemu pričakovanju interesentov se je raznesla vest, da hoče vlada v novi carinski tarifi odpraviti uvozno carino na les. Med interese in pa nastalo veliko vznemirjenje. Zastopali so mnenje, da bi tak ukrep učinkoval katastrofalno. Sklenila se je takoj resolucija proti taki nameri, katera bi uničevalno učinkovala na domačo lesno podjetnost.

— Ali je »Bože pravde« državna himna? V ribniški cerkvi ni niso še niti enkrat zapeli. Minevajo državni prazniki drug za drugim, ljudje se za začuden izprašujejo: Kje je ostala himna »Bože pravde«? Odgovor: Dekan Skubic jo ne prenese — je Šusteršičev.

— Ugotavljamo, da je lastnik kavarne »Zvezda« »Kazinsko društvo«, ki ima tudi kavarniško koncesijo, in nihče drugi.

— Dan zgradbe in cvetja Sokola I. Cvetlični dan, katerega je priredil Sokol I. za zgradbo svojega kulturnega doma na trgu Tabor, je nadvse impozantno uspel. Požrtvovalne Sokolice, nekatere so došle celo z Jesenic, so prodajale cvetke v spremstvu bratov Sokolov na vseh važnejših točkah mesta in na ulicah. Občinstvo je z veseljem prispevalo za kamne Sokolovega doma. Bil je najlepši in najzgovornejši odgovor na vsa podla natolcevanja proti Sokolu in njegaj idejam. Kakor čujemo, je donesel cvetlični dan Sokolu nad 150.000 K dohodkov.

— Vidov kres je gorel na Vidov dan v Ribnici. Za izvršten gošč in izbornu pivo je poskrbelo naše vrlo ženstvo. Zabava je bila neprisiljena in priskrbenja. Šišal si ubra no petje Ribniškega okteta in harmonika te je razveseljevala. Ko je zagorel kres, je dospela vest, da je ustava sprejeta. Višje je zaplamljen ogenj — hitreje je utripalo srce — svetleje so zagorele oči — dozdani je temelj naši državi! Trobentaci so tudi črnim zaspancem oznanili novico: Ustava je sprejeta! — Ženki podružnici Ciril-Methodove družbe je donesel kres 1700 K.

— Vidovdanska proslava v Starem trgu. Kako so razni kraji, zlasti obmejni praznovali Vidov dan, nam sedaj prihajajo razna poročila. Splošno je Slovenija proslavila Vidov dan dostojno in svečano. Po večini krajev in mestih so bile razobesene državne zastave, ponekod pa so skušali razni klubovalni elementi dajati duška svojem protidržavnemu mišljenju, v tem so se posebno odlikovali razni šusterščanski župniki. — Skromno ali lepo je bilo slaviti Vidovega dne v Starem trgu pri Ložu pod notranjskim Snežnikom. Ker je v šneperskem gradu nastanila jugoslovenska razmejnitvena komisija, je bila slavnost tem pomembnejša. Na hišah so visele zastave. V župni cerkvi je bila slovesna maša, kateri so prisostvovali člani razmejnitvene komisije z g. generalom Maistrom na čelu, vse uradništvo, učitelstvo, šolska mladež in številno prebivalstvo. Kako pa naš ljubi župnik, vnet klerikalec, zaničuje in mrzi naše brate Srbe, je pokazal pri slovesni maši. Ko

je cerkveni zbor zapel »Bože pravde«, jo je demonstrativno in jezo odkuril v — zakristijo. Tudi dva kraljeva davčna uradnika sta pokazala ta dan svoj pravi značaj. Seveda podkopavati temelje naši mladi državi, je cilj »malkontentov« in bivših cesarskih podreptikov. Ta dva davčna uradnika sta raje ta dan sedela — med loškimi separatisti.

— Brzovlaci se ustavljajo na Grobelnem. Obratno ravnanje Južne železnice javlja: Od 6. julija do 1. oktobra 1921. v času letoviške sezone v Rogški Slatini bodo ustavljali dunajski in praški brzovlaci na postaji Grobelno. Odhod iz Ljubljane ob 11.35, prihod v Grobelno 13.43. Odhod iz Zagreba (juž. kol.) 10.30, prihod v Grobelno 13.43. z Maribora glav. kolodvor 13.58 in 14.14, prihod v Grobelno ob 16, prihod v Rogško Slatino ob 17. Odhod iz Rogške Slatine ob 17.39, prihod v Grobelno 14.45. Odhod iz Grobelnega v Ljubljano 14.57, prihod v Ljubljano (gl. kol.) 17.01, odhod iz Grobelnega v Zagreb 15.13, prihod v Zagreb (juž. kol.) 18.01.

— Zamenjava pisarne. Dr. Ferdo Lašič, odvetnik v Ormožu se je preselil junija v Maribor in prevzame dr. F. Lovrečev pisarno v Slovenski ulici 12, nasproti hotela »Union.« dr. Franc Lovrec pa se je preselil v Ormož in prevzame dr. Lašičevo pisarno.

— Zdravniška vest. V smislu sporazuma gg. primarijev docenta dr. Matka, dr. Ratiča in dr. Dernovška se vrši dne 13. t. m. na medicinskem oddelku občne javne bolnišnice v Mariboru znanstveni večer z demonstracijami. Po demonstracijah predava docent dr. Matko o osnovnih principih moderne razdelitve nefritid. Tovariši so dobrodošli ter se vljudno vabijo k sodelovanju.

— Smrtna kosa. V Lescach je umrl g. Franc Kunčič ml., v Tržiču stavbeni praktikant g. Oton Krainer, ki ga je do smrti zadel električni tok. Pogreb bo v Ljubljani v torek, 6. t. m. z glavnega kolodvora k Sv. Križu. Počivajta v miru!

— Savez hrvatskih obrtnika se zove združeno, ki spaja hrvatske obrtnike v močno stanovsko organizacijo. Na dan sv. Petra in Pavla je imela ta centralna organizacija hrvatskega obrtništva svojo redno skupščino v Belovaru. Zbor je bil mnogoštevilno obiskani in se ga je udeležil tudi zastopnik slovenske obrtniške organizacije g. E. Frančchetti, ki je predsednik pokrajinske zveze obrtnih združenj s sedežem v Ljubljani. Naše obrtništvo ima pred seboj resne čase. Celotno vrsto važnih vprašanj, ki se tičejo celokupnega obrtnega stanu, bo rešiti v bližnji bodočnosti. Prilike in položaj v posameznih pokrajinah so zelo različne. V veljavi so zakoni, ki se bistveno razlikujejo. Iz te različenosti bo treba iskati potov do enotnosti. Ovre so velike, ali s premišljenim postopanjem bo mogoče priti do zadovoljive ureditve. Veselo znamenje napredujoče stanovske zavednosti je gotovo, da se zastopniki naših in hrvatskih stanovskih organizacij medsebojno udeležujejo velikih stanovskih strokovnih zborovanj.

— Jugoslovanski konduktor, ki vsebuje železniški voznik red vseh prog v Jugoslaviji in plovni red rečne in morske plovbe, se dobiva v Tourist-Office, Dunajska cesta 18.

— Dečji dan v Ljubljani. Bruto dohodki dečjega dneva v Ljubljani znašajo K 44.069.—, stroški (nabava znakov in odkupnic) K 7.110.—, čisti donesek K 36.959.—. Da se je nabrala ta svota, gre v prvi vrsti zaslugi Kolu jugoslovenskih sester in neumornim nabiralkam. Vsem, ki so na kakršenkoli način pripomogli k dobremu uspehu dečjega dneva v Ljubljani, se prav iskreno zahvalujemo. Poverjenišvo za socialno skrb, oddelek za zasčito dece in mladine.

— Gradnja ambulatorija na Mirju. Invalidni oddelek pri poverjeništvu za soc. skrbstvo nam javlja: V pomirjenje javnosti bodi povedano, da namerava invalidski oddelek poverjenišva za soc. skrbstvo zgraditi na kupljenem bloku ortopedsko bolnico in poslopje za drž. protezno delavnico ter svoje uradne prostore. Kot poseben objekt je mišljen ambulatorij, kjer bo samo preiskovalnica za notranje bolne nikdar pa ne bolnica za tuberkulozne. V bližnjem času bo ta ambulatorij služil za zdravljenje kirurško in ortopedsko bolnih invalidov dokler ne bosta zgrajena druga večja objekta. Sicer pa je mestna zdravstvena oblast ves načrt tudi s higijenskega stališča proučila in ni našla nikakih pomislekov v higijenskem pogledu. Zdravstvena nevarnost je za sosesčino popolnoma izključena.

— Otvoritev pošte nabiralnice Jevnica. Dne 16. julija 1921 se otvori v Jevnici (občina Kresnice) pošta nabiralnica z uradnim nazivom Jevnica (Kresnice). Nabiralnica spada v okraj poštne urada Kresnice, katerega je tudi podrejena in s katerim bo imela

zvezo škrat na točen in sicer ob pone-deljkih, središih in sobotah, vsakokrat po selskem pismonoši imenovanega poštne urada po sledečem redu: 5 km odhod Kresnice 16.30, prihod v Jevnico 18.—, odhod Jevnica 18.10, prihod v Kresnico 19.25. Na poti v Jevnico bo sel dostavljal v kraju Kresniške poljane. V okolici nabiralnice spadajo sledeči kraji in selišča: Jevnica, Mala Dolga Noga in Goliske, vsi iz občine Kresnice.

— Iz ljubosumnosti. Jože Meden je 74letni, visok starec, po službi in žegnanjih prodaja slaščice in lect. Ima pa 25 let staro ženo Ano. Za časa birmovanja v St. Vidu nad Cerknico je prodajal lect. Postal je pa mahoma ljubosumen na svojo mlado ženo in jo je s samokresom ustrelil ter ji prizadejal smrtno nevarno rano v prsa. Ženo so prepeljali v Ljubljano v bolnico. Meden pa je pobegnil neznan kam.

— Velikanski vlom. Neznani tatovi in rokovnjaki so vlomili v trgovino z mešanim blagom Ivana Mekinde v Topolju pri Cerknici. Odnegli so mu za 38.000 raznega manufakturnega blaga. Trgovino so popolnoma oplenili. Tatvine sta sumljiva dva moška.

— Številne tatvine koles. V Ljubljani so bile prošle mesec zelo številne tatvine koles. Skoro deset slučajev. Tatov policija nikakor ne more izslediti. Vse kaže, da mora biti prava organizirana tolpa tatov specializistov.

Solstvo.

— Razstava ženskih ročnih del v Šiški. Dekliška meščanska šola je ob sklepu tekočega šolskega leta razstavo ženska ročna dela. Ogledal sem si razstavo in reči moram, da me ni še nobena te vrste razstava tako zadovoljila, kakor ta. Zastopane so vse vrste ročnih del in kar je glavno, izvršene resnično po učenkah samih. Okusno in prav lično je izdelano perilo — vse po meri za takojšnjo uporabo — torej praktično. Na veliki mizi je z nemalo spretnostjo zakrpano staro perilo in nogavice. Če bi drugega ne nudila razstava, je že to dovolj tehtna priča, da je učiteljica ženskih ročnih del zadela pravo pot v tem predmetu. Mnogo je tudi vezenin in pletenin narodnih motivov, ki delajo čast učiteljici in so v ponos pridnim učenkam. Pripomniti moram tudi, da sloni vse delo na edino pravi metodi: vzorci perila se rišejo in po naravnem merilu izvršijo. Je torej to pouk prirokojevanja. Čas bi bil že, da se po vseh šolah ročna dela v tej smeri in po tej metodi vrše. Vsaka šola odrasla deklica bi morala biti v ročnih delih toliko poučena, da bi bila zmožna delati preprosto perilo sama. O zmožnosti krpanja niti ne govorim. V domačem gospodinjstvu bi bila to neprecenljiva pridobitev.

—lj.

Sokolstvo.

— Bohinjski Sokol naproša vsa bratska društva, ki nameravajo posetiti 10. julija prvi javni nastop Sokolstva v Bohinju, da mu najkasneje do 8. julija sporoče po dopisnici, koliko njih članov poleti ta dan v Bohinju, da more pravočasno ukretni vse potrebno glede njih prehrane po bistriških hotelih in gostilnah, kar je tem umestnejše, ker se napoveduje za ta dan tudi mnogo drugih izletnikov. Povdarjamo, da preskrbimo za pripravljen po od-kazanih jim bistriških gostilnah enotni obed po zmernih cenah. Ako nameravajo posamezna društva izrabiti to priliko tudi v ta namen, da polete k slapu Savice, je bohinjski Sokol radevolje pripravljen, preskrbeti jim do hotela »Zlatorog« in nazaj kmetske vozove, ki jih popeljejo tja in nazaj za zmerne cene, vendar treba, da so tozadevna obvezna naročila najkasneje do 7. julija v rokah tajništva bohinjskega Sokola. Nakazila na vozove se izvrše potem takoj po prihodu turistovskega vlaka. Opozorjamo pa, da moremo takih vozov preskrbeti za največ 80 oseb.

Društvene vesti.

— Gasilska vaja v Ljubljani. V nedeljo ob 3. popoldne je Gasilno društvo ljubljansko priredilo na Vodnikovem trgu pred semeniškim poslopjem zanimivo gasilsko vajo. Dva strela z Grada sta popreje avizirala ogenj. Takoj so odšli vozovi iz Mestnega doma. Z največjo preciznostjo so gasilci nato izvajali pri semenišču vaje. Po lestvah so splezali v drugo nadstropje semenišča in pritrdili drsalno platno. Otroci so se nato z velikim veseljem ob navzočnosti številnega občinstva spuščali po platnu na tla.

Turistika in sport.

— Nogometna tekma 3. t. m. Viktorija, Zagreb-Lirija, komb. 2:1. Lirija je postavila proti Viktoriji rezerv. moštvo, ojačeno z Zupančičem II., Omanom in Balincem iz I. moštva. Slednja dva nista bila za moštvo v resnici nikakoli ojačanje. Lirija je imela celo igrano znatno premoč, a zmagati klub temu ni znala. Oba gola proti Liriji sta bila lastna. — Spart: Jadran (prvenstvena tekma) 1:0. Primorje: Akademiki 6:0. Hermes rez.: Jadran rez. 3:0. Prvenstvo II. razreda pripade s tem Primorju, na drugem mestu je Sparta.

— Francoski športniki v Beogradu. Beograd, 3. julija. Danes je bila tu nogometna tekma med zastopniki francoskih športnikov in beogradskim moštvom. Francozje so bili ob občinstva najvišjevalneje aklamirani. Prirejalo jim je veličastne ovacije. Uspeh tekme je bil 3:0.

— Nogometne tekme v Zagrebu. Danes v nedeljo popoldne je bila nogometna tekma med reprezentančnim moštvom Zagreb in Bačko. Uspeh 4:1.

Telefonska in brzojavna poročila.

NOVA ODKRITJA O ATENTATU NA REGENTA.

— d Beograd, 3. julija. Preiskava o atentatu na prestolonaslednika regenta Aleksandra je prinesla nova odkritja. Na podlagi izjave atentatorja Stejića je bil prepeljan v Beograd Lazo Csaki, ki je priznal, da je bil določen sodelovati pri atentatu na prestolonaslednika ter da je kasneje dobil nalog naj ne gre v Beograd in naj ostane doma. Ta ukaz je dobil od začasnega terorističnega odbora v Novem Sadu. Izpovedal je, da sta poslanec Kovačević in napadalec Stejić tvorila zvezo med terorističnim odborom in izvrševalnim odborom beogradske komunistične centrale. Za to posel so uporabljali več kurirjev, med njimi tudi ženske. Csaki je bil določen, da nabavi in razdeli orožje. Atentata se ni udeležil, ker se je tega ustrašil. On je ostalih 32 bomb, ki jih je imel skrite na dvorišču novosadske bolnice, kasneje zakopal v bližini Novega Sada. Oblastva so takoj odredila, da se te bombe poiščejo, ki so se večeraj zjutraj tudi res našle. Razen teh bomb se je našlo tudi nekaj drugega orožja. Csaki je pripovedoval o zgodovini atentata, v kolikor mu je bila znana. Zanimiva je naslednja epizoda: Atentator Stejić je prišel nekega večera v beograjsko skupščino s tremi bombami v žepu in jih je nameraval vreči v dvorano. Da bi svoj napad mogel izvesti nemoteno, so se dogovorili, da se za trenutek prekine električni tok, da bi bila dvorana v temi. Na ta način bi se namera mogla najlažje izvršiti. Napadalec bi nemoteno vrgele bombe v smeri, ki bi si jo izbral. Načrt se je natanko pripravil. V skupščini je naenkrat nastala tema. To je bilo za interelacije o gospodarstvu na Topčiderskem Brdu. Toda Stejić bomb ni vrgele, ker je baš takrat govoril komunistični poslanec Nedić in je svojo namero opustil. Ker ni hotel spravljati v nevarnost enega voditeljev komunistične stranke. Csaki je tudi označil mesto, kjer je bila takrat prerezana električna žica. Včeraj so ugotovili na licu mesta, da je bila električna žica prerezana na onem mestu, ki ga je označil Csaki.

Včeraj ob 2. popoldne se je začelo zaslišavanje aretiranih komunističnih poslancev. Prvi je bil zaslišan poslanec Filip Filipović, zvečer na Čopić. Filipović se je branil s svojim dosedanjim delovanjem, kjer je vedno kazal miroljubnost in strpljivost. Oba poslanca sta zanikala vse, česar so ju dolžili. Danes popoldan je bil zaslišan tretji poslanec, Kovačević, ki tudi vse taj. Popoldne so prijete poslance konfrontirali z atentatorjem Stejićem, ki jih je v zvezi z dijakom Nikolićem največ obremenil. Napadalec Stejić je ponovil vse svoje prejšnje obtožbe, katere pa so poslanci sami zanikali. Potem so Csakija konfrontirali s poslancem Čopićem in Kovačevićem. Csaki obtožuje samo ta dva poslance in izjavlja glede Filipovića, da ga ne pozna. Tudi ta priča potrjuje vse prejšnje izpovedbe. Aretirani poslanci so odločno zanikali njegove trditve. Zdi se, da je njihovo vedenje danes zavestneje kakor včeraj.

— Beograd, 3. julija. Preiskava proti komunističnim zarotnikom se nadaljuje. V soboto so bili zaslišani komunistični poslanci Filipović, Čokić in Kovačević, ki vsi zanikajo vsako krivdo na atentatu. Atentator Stejić je izpovedal, da je imel pomagaca, ki naj bi skupno z njim izvršil atentat. Tega pomagaca je izsledila policija v Novem Sadu v osebi madžarskega delavca Lajoša Csakija, ki je pri zasliševanju izdal svoje tovariše, pri katerih je izvršila policija hišno preiskavo in našla mnogo obtežljivega materiala. Csaki je med drugim izpovedal, da se je ustanovil nedavno v Novem Sadu teroristični odbor, ki je bil v neposredni zvezi z izvrševalnim odborom jugoslovenske komunistične stranke. Predsednik tega odbora je bil poslanec Kovačević. Odbor je imel 7 članov. V stanovanju Csakija je našla policija precej orožja in municije. Teroristični odbor v Novem Sadu je sklenil atentat na regenta Aleksandra in vodilne državnike. Aretacije zarotnikov se nadaljuje. Notranje ministrstvo je razpisalo nagrado 10.000 dinarjev za onega, ki pripomore k aretaciji članov terorističnega odbora Juhacza iz Novega Sada in Marinkovića iz Beograda. Aretirani poslanci so bili konfrontirani z atentatorjem Stejićem, ki je ostal pri svojih trditvah, da so bili imenovani direktno udeleženi pri zaroti.

DR. WILFAN PROTI ANEKSIJSKIM SLAVNOSTIM.

— Trst, 2. julija. Dr. Wilfan je priobčil povodom aneksijske slavnosti v Postojni tehtno podprto izjavo proti aneksijskim slavnostim med Slovenci. Glede Postojne je predložil generalnemu civilnemu komisariatu v družbi poslanca Lavrenčiča neprimernost takih proslav med prebivalstvom, ki je sicer polno dobre volje naprav novega režima, ki pa nikdar ne more zatajiti svojih naravnih čustev. Upal je, da se na uradni strani spozna kršenje korektnosti in odkritosti, kateri ste nam vendar tudi v javnem življenju potrebni, ter se priznava slovenskemu ljudstvu s proslavo aneksijskega dogodka, ki si ga ljudstvo ni želelo in so ga tudi ni moglo veseliti. V interesu ljudstva, ki mu hočem zvesto služiti, pa tudi v interesu države, ki sem njenim zakonom prisegel pokorščino, globoko obžalujem, da se v naši deželi še vedno šopirijo Gesslerji in Gesslerčki, namesto modrih, blagotnih, pravičnih upravnikov. Mi hočemo miru in

dela in ne aneksijskih slavnosti, in če nas ne morete ljubiti, vsaj priznajte čustvom, s katerimi se vi sami ponasate, kadar gre za Vas!

ZAKONODAJNI ODESEK.

— d Beograd, 3. julija. Prejšnji ustavni odsek, ki se je sedaj pretvoril v zakonodajni odsek, je imel danes ob enajstih svoj prvi sestanek, ki je trajal samo petnajst minut. Ugotovilo se je, da se je ustavni odsek pretvoril v zakonodajnega. Prečitala se je ostavka poslanca dr. Momčila Ninčiča na mesto predsednika tega odbora. Ker mora vlada po določbah ustave predložiti odseku tekoma enega meseca vse naredbe v pretres, je bila na dnevnem redu današnje seje samo določitev prihodnje seje. Sklenilo se je, da se prihodnja seja zakonodajnega odbora skliče za 1. avgust. Na tej seji bo tudi volitev novega predsednika zakonodajnega odbora.

ANEKSIJSKA PROSLAVA V POSTOJNI.

— Postojna, 3. julija. V soboto zvečer so pričeli fašisti z aneksijsko proslavo. Na nekaterih hišah, kjer imajo fašisti svojo moč, so vihrale zastave. Drugim posestnikom so jih vsilili z največjim terorizmom. Nekateri kmečki fantje so te zastave pobrali in sežgali. To je bil potem povod, da je dal komisar Cavalli aretirati številne osebe. Bilo je okoli 50 naših zavednih ljudi, tekoma sobote spravljanih v postojnske zapore. Karabinjerji so kar divjali. V Postojni se je s posebnimi vlaki priključila velikanska množica tržaških in drugih fašistov. Naši ljudje so slavili s ponosom ignorirali.

KARLA ČAKA INTERNACIJA V OBMOČJU SHS?

— Zeneva, 3. julija. Pred nekaj dnevi je došlo sem sporočilo, da je mala antanta definitivno sklenila, da bo v slučaju povrnitve bivšega cesarja Karla na Madžarsko, ki se ima izvršiti sredi avgusta, blokirala Madžarsko in deloma zasedla njeno ozemlje. Karla bi prijeli in ga izročili kraljevini SHS, ki bi ga internirala na kakem otoku v Sredozemskem morju.

NOVI ITALJANSKI ZUNANJI MINISTER.

— d Rim, 3. julija. Doznava se, da bo Bonomijev kabinet jutri sestavljen. Zunanje ministrstvo prevzame diplomat, najbrže dunajski veleposlanik marki Della Torretta.

NOVA ODLOŽITEV POGAJANJ.

— Rim, 3. julija. Giolitti in Sforza sta imela včeraj dolg pogovor, v katerem sta razpravljala potrebo, da se odlože pogajanja z Jugoslavijo glede ureditve Baroša in Delte, glede vprašanja meje pri Zadru v zvezi s prehrano mesta in glede odložitve izpraznitve tretje dalmatinske cone, ki se je imela izvršiti začetkom tega meseca. V tem smislu je bilo poslano poročilo italijanskemu zastopniku v Beogradu.

GRŠKA MUNICIJSKA SKLADIŠČA V SMIRNI PORUŠENA.

— London, 4. julija. Velika grška in bencinska skladišča v Smirni so zletela v zrak. Škoda je večmilionjska. Porušeni je tudi mnogo v bližini se nahajajočih hiš.

RUSI IN KEMALISTI PRED CARIGRADOM.

— Pariz, 4. julija. Kakor javlja »Matin« iz Carigrada, vlada v mestu zadnje dneve veliko razburjenje, ker so se pojavile čete Kemal paše v neposredni bližini. Zavezniško vrhovno poveljstvo je proglasilo nad mestom obsedno stanje. Rusko in kemalistično brodogojje je začelo streljati na Istanbul.

Z VSEH KONCEV SVETA.

— d Varšava, 2. julija. Te dni je obvestil češkoslovaški poslanik v Varšavi poljsko vlado, da je na vseučilišču v Pragi otvorena stolica za poljsko literaturo in kulturo. Predavanja vrši prof. dr. Wydra.

Poizvedbe.

— Stranka, ki je v četrtek, 30. junija prešla v Občalčnici za Slovenijo (Stritarjeva ulica) pomotoma paket z vsebino 7 m papelina, 2 in pol m črn. ševijota, 2,2 m klota in 1 in pol m etamina, se pozivlje, da ga takoj vrne, oz zamenja z njenim praviim v imenovanu trgovini.

— Izgubila se je včeraj ob tri četrti na 7. zvečer od opernega gledališča do Gorupove ulice št. 3 cigaretna usnjena doza z monogramom A. T. Najditelj naj jo odda v upravništvu Slov. Naroda.

— Izgubljena je bila zlata zaponka (broša) v soboto popoldne ob 3. od pošte do Sv. Krištofa. Ker je bila drag spomin, se prosi, da se odda proti nagradi v upravništvu »Slov. Narodac«.

Glavni urednik:
Rasto Pustoslemšek.
Odgovorni urednik:
Ivan Podržaj.

Godci!

Zveza jugoslov. železničarjev potrebuje nekaj dobrih godbenikov, predvsem za klarinet, rog, eufonium in flavto. Reflektanti naj se javijo pisмено ali ustmeno v tajništvo »Zveze jugoslov. železničarjev« v Ljubljani, Gradišče št. 7, ali pa v Mariboru pri predsedniku podružnice »Zveze jugoslov. železničarjev«. 4582

Družabnik

za dobro idočo trgovino v sredini mesta Maribor na najboljšem prostoru se v svrhu razširjenja trgovine takoj sprejme. Potrebni podatki se dobe pisмено. Ponudbe na upravo lista pod št. 4579

Izidor Goffo

Lina Goffo, roj. Fakin

poročena.

Trst

Ljubljana

26. junija 1921.

3.000 kron nagrade

dobi kdor preskrbi mirni stranki (3 osebe) stanovanje obstoječe iz kuhinje in 1-2 sob za takoj ali do 1. oktobra. Pisnene ponudbe na upravo lista pod št. 8000 K — 4653.

POZOR!

Prodajajo se lepa bukova drva žagana in cepljena, oglje za likanje v vrečah po konkurenčnih cenah v zalogi I. Paljevca v Slomškovi ul. 21. 4507

Zaloga kletarskih izdelkov

družbe

„PASTEURIT“

Glavno zastopstvo:

KAREL SARIA,

Maribor, Koroška c. 30.

Katalogi in ceniki na zahtevo.

Telefon štev. 229.

Brzjavi: Pasteurit, Maribor.

Elektrik se sprejme

samostojen in izurjen v montiranju in popraviljanju elektromotorjev, zmožen vseh vrst električnih napeljav in verziran v vseh varnostnih predpisih. Razen prostega stanovanja, kurjave, razsvetljave in in vrta dobro plačo po dogovoru. Nastop po možnosti takoj. Ponudbe in osebni obisk pri šentjanškem premogokopu **And. Jekil, Krmelj, (Dolenjsko).** 4584

Pokrajinska zadruga tesarskih mojstrov v Ljubljani naznanja s tem žalostno vest, da je danes njen zaslužni podpredsednik, gospod

Simon Weissbacher

mestni tesarski mojster

po težki, mučni bolezni preselil se v boljše življenje. Tovariši, ohranimo mu časten spomin!

4656

Franc Ravnikar, tačasni predsednik.

Naš preljubljeni

Oton Krainer

stavbeni praktikant

našel je naglo smrt vsled električnega toka 2. t. m. ob 23. uri v Trzinu. Pogreb se vrši v torek dne 5 t. m. ob 16. uri z južnega kolodvora na pokopališče k Sv. Križu.

V LJUBLJANI, dne 3. julija 1921.

Žalujoča rodbina Krainer.

Potrtem srcem javljamo, da je naš srčno ljubljeni edini sin, brat, nečak in svak

Franc Kunčič ml.

danes ob pol 2. uri zjutraj nenadoma v cvetu mladosti izdihnil svojo blago dušo.

Pogreb nepozabnega se bo vršil v sredo, dne 6. t. m. ob 9. uri zjutraj iz hiše žalosti, Lesce št. 50.

Lesce, dne 4. mal. srpana 1921.

5485

Žalujoči ostali.

Krojač v bližini Ljubljane prevzame bolje ali za trgovino. — Pisnene ponudbe pod „Krojač 4641“ na upravo Slov. Naroda. 4641

Oprema za umetni mlin

napredaj. Ponudbe pod „Preiswert 1297“ na izsot. Exped. Rastiger, Graz. 4577

Napredaj Wertheimova blagajna

mliza za jedilnico, salonska garnitura. Resljeva cesta 12. I. nadst., leva od 3. do 5. popoldne. 4655

Napredaj daljnogled

z etulem. Sv. Florjane ulica 19. I. nadstropje. 4658

2 raketa za tenis

se ceno prodasta. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 4657

S 60.000 do 100.000 K

želim pristopiti z ali brez sodelovanja h kakemu podjetju. Ponudbe pod „Družabnik 4654“ na upravo Slovenskega Naroda. 4654

Proda se brok

po nizki ceni pri g. Razinger, Reinighaus, Šiška. 4655

Proda se nova hiša

s 3 sobami, kuhinjo in shrambo ter malim vrtom. Več se izve pri Iv. Vavpotič, Čmucje 46. 4651

Kože - jermena

večjo množino nudi: M. Osolin, sodarstvo, Domžale. 4663

Gramofon

in 29 plošč se ceno prod. Ogleda se lahko pri agenturi M. Sever, Stari trg št. 34. 4568

Nov voziček

na 4 kolesa nosi 300—400 kg se prod. Selo 19, izrasen pošta. 4567

Prodajalka,

samostojna, v prodaji popolnoma izurjena, z večletno prakso se sprejme proti dobri plači. Znanje zlatarske in urarske stroke ni predpogoj. Ponudbe je poslati na K. Čuden, Prešernova ulica 1. 4566

Arhitekt

zelo zmožen prevzema privatna dela. Ponudbe pod „Zanesljivo 4570“ na upravo Slov. Naroda. 4573

Mesečno sobo,

opremljeno, z dobro domačo hrano ali brez nje. Iščete soliden gospod za takoj ali pozneje. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 4632

Špeditorska firma**Ludovik Ševar,**

vd. na Rakeku izvršuje točno in najhitreje vse v to stroko spadajoče posle, tudi oceanizacije. 2535

Jirasek: Filozofska historija K 30.

Sijajni historički i ljubavni roman. Upravo izašao. Naručite si odmah kod Československe naklade J. Hercejk, Zagreb. 4067

Telefonski stenski aparat,

skoro nov, na prodaj za K 2000.— Na ogled pri Aloma Company d. o. o. z. Ljubljana, Kongresni trg 3. 4636

Hrastov les

okrogel 175 m, 3 in 350 m dolžine, 20—30 cm debeline, kupim vsako vagonsko množino za takojšnjo dobavo. Ponudbe z navedbo cene po m³ na Ivan Srebotnjak, Sv. Peter, Sav. dolina. 4499

Na prodaj

dobra gostilna v Celju, tudi mesarija, sobe za tučce, centrum mesta, velik promet. — Naslov: Karol Breznik, Celje, Dolgopole 3. 4458

Drž. uprava velepos**sestva Beltinai**

v Prekmurju prodaja prestevovalno na javni dražbi dne 18. julija ob 9. uri zjutraj

18 grajskih konj

Stoje interesantom v pristavi Beltinai na ogled. Dražbeni pogoji in informacije v upraviteljski pisarni.

Upraviteljstvo.

Več plesarskih pomočnikov za plesanje železniških mostov sprejme proti dobri plači trdka Josip Jang, Rimška cesta 16. 4504

Trgovski pomočnik,

mlad, agilen in trezen, se sprejme takoj v že obstoječo špecerijško trgovino na Gorenjskem v ugodnem služaj postane tudi lahko družabnik. Ponudbe pod „Delo 156“ poštas Ljubljana. 4481

Deske

in sicer 3 vagon 20 mm, 7 vagonov 25 mm, 1 vagon 30 mm, 2 vag. 50 mm in 1 vagon 75 mm — smreka, hoja in bor — od kojih je 30% vzpredno blago, ter več vagonov bukovega

oglia

ima na prodaj Knežji gozdni urad v Oplotnici, postaja Kamlice. Ponudbe je poslati najkasneje do 15. julija 1921. 4468

2 enonadstropni hiši

se prodasta. Poltve se v Rožni dolini v gostilni pri „Čehu“. 4623

Proda se motorno kolo

4 1/2 HP, „Rudge Multi“ s prestavami in spojlom (Kuppelung). Ogleda se v Jenkovi ulici 9. 4629

Mesečna soba se odda

gospodu. Naslov pove uprava Slovenskega Naroda. 4572

Napredaj je mlatilnica

z dvema čistilnikoma, bencinov motor in lokomobila. Ogleda se pri Antonu Kremžar, St. Vid nad Ljubljano. 4571

1.000 K nagrade,

onemu, kdor odstopi v mestu gospe z 9 letnim dečkom sobo, nemebljano, s souporabo kuhinje. Ponudbe pod „Odstop 4570“ na upravo Slovenskega Naroda. 4570

Zadružni revizor.

Glavni Zadružni Savez SHS Beograd traži revizora za reviziju savezne zadruge svojih članova. Plata revizora 1500 dinara mesečno i revizorski putni troškovi. Ponude valja poslati na Glavni Zadružni Savez do 15. jula, Beograd, Resavska 15. 4450

Trgovina z vinom

v Mariboru, popolnoma opremljena, prav nizka najemnina ter vknjižena zakupna pogodba obratnih prostorov tudi s prevzemom stanovanja z lepo opravilo se posebno ceno takoj prod. Ponudbe pod „Vinski trgovec 1922“ Maribor, glavna pošta restante. 4431

Več različnih vozov,

lahkih in težkih, nadalje več konjske opreme za laško in težko vožnjo odda po ugodni ceni: M. Osolin, sodarstvo, Domžale. 4664

3 mizarske pomočnike

za stalno sprejme takoj. Frano Naglic, mizar, mojster v Krškem. 4661

Zamenjam sobo

v sredini mesta s sobo na periferiji v Ljubljani. Naslov pove upravništvo Slov. Naroda. 4659

Uradnika sprejme

Delniška pivovarna Laško. Prošnje na ravnanjstvo, vstop takoj. 4583

80.000 K posojila išče

višji uradnik proti zastavi svoje bogate opreme, eventualno tudi proti zastavi plače. Dobro obrestovanje! Absolutna varnost! Ponudbe pod „Sigurnost 4652“ na upravo Slov. Naroda. 4652

Po izredno nizki ceni

se prodaja večja množina črnega karbonskega papirja, več bal ovojnega papirja, kancelijskega in trgovskega papirja in kuvert ter kopirnih svinčnikov pri L. Pevalok, Židovska ul. 4. Istotam se sprejme učenka. 4492

Enonadstropna hiša

z velikim vrtom, oddaljena 10 minut od Ljubljane, se ugodno prod. Ozira se samo na resne kupce. Natančna poiznala daje Groselj Peček v Ljubljani, Mala čelarska ulica št. 3. 4482

Sprejemem drvarje

za izdelavo metrskih klafter, gozd pri Kranju. Oglasti se v Slomškovi ulici 21, Paljevce. 4506

Proda se:

ugodno kompletne salonske garniture malo rabljena obstoječa iz 15 komadov, mahagoini metur, prve vrste delo, potem pa tudi 3—4 tude spalnice kompletne pri Ivanu Andlovicu, mizarja, Kolosej, Gospodarska cesta 12, vrata 38. 4569

Velika razprodaja vseh vrst špecijalnega

MAVCA - GIPSA

za celo kraljevino SHS. Tvornice: Stanz, Kindberg, Semering, Schottwien, Puchberg, Aussewiese etc. nudi po najnižjih cenah iz svojih zalog: Ljubljana, Osljak, Novi sad, Zemun. Kosta Novakovič, veletrgovina mavca Ljubljana, Židovska ul. 1.

Elektrotehnična delavnica

na Sv. Petra nasipu štev. 29,

poleg Zankla

se glavni občilstvu toplo priporoča.

Sprejema naročila gradbenih naprav za električno razsvetljavo, inštalacij za telefonske in brzojavne naprave ter prevzame vsa v elektrotehnično stroko spadajoča popravila.

Naznanilo.

Podpisani naznanjam sl. občinstvu, da sem z današnjim dnem vzel v družbo kot solastnika kavarne „Zvezda“ gospoda Jakoba in Viktorja Sedeja iz Ljubljane ter se tudi nadajje priporočam za naklonjenost občinstva.

Z odličnim spoštovanjem

Josip Ivančič

lastnik kavarne „Zvezda“.

Ljubljana, dne 1. julija 1921.

Podpisana javljava sl. občinstvu, da sva z današnjim dnem vstopila v družbo z dosedanjim lastnikom kavarne „Zvezda“ g. Ivančičem ter prosiva sl. občinstvo, da nama ohrani isto naklonjenost kakor dosedanjemu lastniku.

Z odličnim spoštovanjem

Jakob in Viktor Sedej

4574

Ljubljana, dne 1. julija 1921.

Ad br. 53/1921.

4575

Stečaj.

Novosadska produktna berza u Novom Sadu raspisuje stečaj na dva mesta

berzanskih senzala (agenata)

prema odredbama čl. 69-81. svojih statuta. Pobliza obaveštenja daje sekretarijat te berze.

Molbe na ta mesta imaju se podneti upravi berze do 25. jula o. god.

Uprava Novosadske produkne berze.

Oglas.**Nakup sena.**

Producenti in dobavljalci se pozivajo, da stavijo pisnene ali ustne ponudbe za prodajo sena za garnizone Dravske divizijske oblasti.

Jemlje se samo seno sladkih trav nove košnje, katero je popolnoma suho, užitno in zdravo.

Seno mora biti prešano (stisnjeno) v zveznjih (balah), katere ne smejo biti težje od 50 — 60 kg.

Potrebno je:

za Ljubljano	1.100.000 kg sena
Maribor	980.000
Celje	30.000
Sl. Bistrica	30.000
Ptuj	50.000

Predaja po pogodbi najkasneje do konca oktobra 1921. Prejem komisijki v intendantskih skladiščih, oziroma vojaških senjakihi. Skladišča imajo železniške tire (proge).

Prejem ponudb in zaključevanje pogodb se bo vršilo predpopoldne in to:

15. julija pri divizijski intendaturi v Ljubljani,
15. „ „ komandantu mesta v Ptuj
18. „ „ Mariboru
19. „ „ Vojnog okruga u Celju
20. „ „ mesta u Sl. Bistrici.

Ponudbe se sprejemajo od manjših, producentov in kmetskih zadrug od 5.000 kg naprej od vseh drugih interesentov od 10.000 kg naprej.

Kjer bode več interesentov, tam se bo vršila licitacija.

Kavcija znaša 10 % od vrednosti ponujenega sena.

Ponudbe se morajo kolekovati z 2 din. (8 kron).

Upogled v pogoje je mogoč pri prej navedenih vojaških oblastih.

Komanda Dravske divizijske oblasti E. broj. 8681.

Dražbeni oklic.

Na podlagi sklepa okrajne sodnije v Mariboru oddel. VI. z dne 25. julija 1921 Ne VI 807/21 bo dne 15. julija 1921 prostovoljna sodna dražba posestev:

1.) vl. št. 181 k. o. Grajski marof, obstoječega iz stavbene parcele št. 154, hiša št. 20 stara, 13 nova v Maistrovi ulici v Mariboru v izmeri 6 a 94 m² in v cenilni vrednosti K 453.281.88 in vl. št. 175 k. o. Grajski marof, obstoječega iz parc. št. 73/46 v izmeri 69 m², travnik in parc. št. 70/5 v izmeri 940 m² njiva, skupaj v cenilni vrednosti K 30.270.— skupaj v cenilni vrednosti K 483.551.88

2.) vl. št. 256 k. o. Sv. Magdalena, obstoječega iz parc. št. 231, stavbišče, hiša in gospodarsko poslopje št. 19 v Stritarjevi ulici, v izmeri 434 m² in parc. št. 173/7, njiva, v izmeri 470 m², parc. št. 173/9 njiva v izmeri 61 m² skupaj v cenilni vrednosti K 81.696.75

Dražba posestva pod št. 1. se vrši na licu mesta v Maistrovi ulici št. 13 ob 9. uri in dražba posestva pod št. 2 na licu mesta v Stritarjevi ulici št. 19 ob 15. uri.

Izklicna cena je navedena cenilna vrednost, pod to ceno se ne prod.

Vsak ponudnik mora položiti pred začetkom dražbe v roki sodnega poverjenika varščino za posestvi pod št. 1 po ... K 48.360 in za posestvo pod št. 2 po K 8.170

v gotovini ali vložnih knjižicah.

Dražbeni pogoji, zemljiškoknjižji izpiski in katastralni podatki so na vpogled v pisarni sodnega poverjenika.

V Mariboru, dne 1. julija 1921.

Mihael Korber,

notar kot sodni poverjenik.